

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/1803/2015
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/PS/434/2014

N á l e z

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 5. 9. 2014 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi o návrhu navrhovatele ■, se sídlem ■, zastoupené na základě plné moci ze dne 2. 9. 2014 ■, se sídlem ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti instituci Raiffeisenbank a.s. IČO 492 40 901, se sídlem Hvězdova 1716/2b, 140 00 Praha 4, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, oddíl B, vložka 2051 (dále jen „Instituce“), vedeném podle § 24 zákona o finančním arbitrovi podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o zrušení blokace účtu, takto:

Návrh se podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Návrhem na zahájení řízení se Navrhovatel domáhá, aby finanční arbitř uložil Instituci povinnost zrušit blokaci účtu, resp. zdržet se protiprávního zajištění peněžních prostředků na účtu Navrhovatele, neboť Instituce zajišťuje prostředky na účtu nad rámec zajištění stanovený v usnesení Policie ČR. Navrhovatel se současně domáhá, aby finanční arbitř uložil Instituci povinnost nahradit náklady řízení před finančním arbitrem.

Finanční arbitř při zkoumání podmínek řízení zjistil, že Navrhovatel uzavřel dne 10. 12. 2013 s Institucí Smlouvu o poskytování bankovních a dalších služeb (dále jen „Smlouva o účtu“). Na základě Smlouvy o účtu Instituce zřídila Navrhovateli účet č. ■ (dále jen „Účet“). Podle dokumentu Základní nastavení firemního účtu ze dne 10. 12. 2013 se Instituce zavázala vést Účet v následujících měnách: CZK - Česká koruna, EUR - Euro, PLN - Polský zlotý.

Podle čl. V odst. 1 Smlouvy o účtu doplňují obsah této smlouvy a jsou její součástí Všeobecné obchodní podmínky Raiffeisenbank a.s., Produktové podmínky k vedení účtů a vkladů,

Produktové podmínky služeb přímého bankovníctví eKonto a účtů zřízených v eBance před 7. 7. 2008, Technické podmínky a Ceník produktů a služeb pro fyzické osoby podnikatele a právnické osoby.

Čl. 3.4. Všeobecných obchodních podmínek Raiffeisenbank a.s. účinných ode dne 1. 3. 2012 (dále jen „Všeobecné podmínky“), tedy účinných v době uzavření Smlouvy o účtu, stanoví: „*[J]estliže Klient na výzvu Banky nedoloží Bance do pěti (5) Bankovních pracovních dnů ode dne doručení takové výzvy splnění podmínek [...], platí, že Drobným podnikatelem není. Uzavřením každé Smlouvy o Platebních službách s Bankou Klient prohlašuje, že byl před uzavřením takové Smlouvy o Platebních službách Bankou vyzván, aby Bance doložil, že je Drobným podnikatelem.*“

Toto ustanovení Všeobecných podmínek odpovídá § 75 odst. 4 zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“), který stanoví: „*[J]estliže uživatel na výzvu poskytovatele nesdělí nebo na výzvu poskytovatele nedoloží v přiměřené lhůtě, že je drobným podnikatelem, platí, že drobným podnikatelem není.*“

Z předložených tvrzení Navrhovatele ani Instituce nevyplývá, že by Navrhovatel doložil, že je drobným podnikatelem, proto se na Navrhovatele uplatnila nevyvratitelná právní domněnka podle § 75 odst. 4 zákona o platebním styku, že drobným podnikatelem není.

Podle čl. 1.4. Všeobecných podmínek byla Instituce oprávněna kdykoli navrhnout Navrhovateli změnu Všeobecných obchodních podmínek, Produktových podmínek a Technických podmínek. Dále byla Instituce v souladu s tímto článkem oprávněna navrhnout v souladu se zákonem o platebním styku změnu kterékoli smlouvy, která je podle zákona o platebním styku považována za smlouvu rámcovou; v takovém případě se pro jednání o změně takové Smlouvy obdobně použila ustanovení Všeobecných podmínek týkající se změn Všeobecných podmínek.

V souladu s § 75 odst. 3 zákona o platebním styku ve spojení s § 94 téhož zákona upravuje čl. 1.6. Všeobecných podmínek změnu Všeobecných podmínek nebo Technických podmínek takto: „*V případě, že Banka navrhne změny VOP nebo Technických podmínek klientovi, který není Spotřebitelem nebo Drobným podnikatelem, je povinna tak učinit Vhodným způsobem nejpozději třicet (30) kalendářních dnů před účinností změny uvedených dokumentů i tak, že na navrhované změny upozorní Klienta, který není Spotřebitelem nebo Drobným podnikatelem, odkazem na zdroj, kde je možnost s navrhovanými změnami seznámit. Pokud Klient, který není Spotřebitelem ani Drobným podnikatelem, navržené změny neodmítne ve lhůtě třiceti (30) kalendářních dnů ode dne, v němž mu byly změny navrženy, platí, že s navrženými změnami souhlasí.*“ Podle části IV Všeobecných podmínek „*Vhodným způsobem znamená způsob informování přiměřený příslušné Bankovní službě nebo doručovanému dokumentu, např. uveřejněním v Obchodních místech, na Veřejných stránkách nebo zasláním prostřednictvím Elektronického kanálu.*“

Čl. 1.11. Všeobecných podmínek upravuje změnu produktových podmínek takto: „*Při změně Produktových podmínek, které jsou součástí Smlouvy o Platebních službách, se použijí ustanovení odstavců 1.6 až 1.10 VOP obdobně.*“ Dále je změna produktových podmínek upravena v čl. 1.12. Všeobecných podmínek takto: „*Banka je oprávněna navrhnout změny Produktových podmínek, které nejsou součástí Smlouvy o Platebních službách, Klientovi Vhodným způsobem nejpozději třicet (30) kalendářních dnů před účinností změny Produktových podmínek. Banka je oprávněna navrhnout změny Produktových podmínek podle předchozí věty i tak, že na navrhované změny upozorní Klienta odkazem na zdroj, kde je možno se s navrhovanými změnami seznámit. Pokud Klient navržené změny neodmítne ve lhůtě 30*

kalendářních dnů ode dne, v němž mu byly změny navrženy, platí, že s navrženými změnami souhlasí.“

Vzhledem k časové souvztažnosti, kdy Smlouva o účtu byla uzavřena dne 10. 12. 2013, je zřejmé, že Instituce nemohla Vhodným postupem informovat Navrhovatele nejpozději 30 dnů předem o zamýšlené změně Všeobecných podmínek, která měla být účinná ode dne 31. 12. 2013 ani o zamýšlené změně Technických podmínek, která měla být též účinná ode dne 31. 12. 2013. Smlouva o účtu neupravuje zamýšlenou změnu Všeobecných podmínek ani Technických podmínek a v čl. V odst. 3 Smlouvy o účtu odkazuje pouze na „... *aktuálně platných VOP, příslušných Produktových podmínek, Technických podmínek...*“. Finanční arbitr tedy dospěl k závěru, že změna Všeobecných podmínek a Technických podmínek nebyla učiněna v souladu s čl. 1.6. Všeobecných podmínek a tudíž je změna Všeobecných podmínek a Technických podmínek, která měla být účinná ode dne 31. 12. 2013, neplatná. Pro rozhodování o tomto sporu tedy finanční arbitr vycházel z Všeobecných podmínek a Technických podmínek účinných ode dne 1. 3. 2012.

Dále vzhledem k časové souvztažnosti, kdy Smlouva o účtu byla uzavřena dne 10. 12. 2013, je zřejmé, že Instituce nemohla Vhodným postupem informovat Navrhovatele nejpozději 30 dnů předem o zamýšlené změně Produktových podmínek k vedení účtů a vkladů, která měla být účinná ode dne 31. 12. 2013. Finanční arbitr tedy dospěl k závěru, že změna Produktových podmínek k vedení účtů a vkladů, která měla být účinná ode dne 31. 12. 2013, nebyla učiněna v souladu s čl. 1.11. a čl. 1.12. Všeobecných podmínek, a je tudíž neplatná. Pro rozhodování o tomto sporu tedy finanční arbitr vycházel z Produktových podmínek k vedení účtů a vkladů účinných ode dne 1. 10. 2012.

Smlouva o účtu byla do dne 31. 12. 2013 smlouvou o běžném účtu podle § 708 an. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ve znění účinném do dne 31. 12. 2013, a ode dne 1. 1. 2014 je smlouvou o účtu podle § 2662 an. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Současně je Smlouva o účtu rámcovou smlouvou o platebních službách podle § 74 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku, neboť Instituce se zavázala provádět pro Navrhovatele platební transakce ve smlouvě předem neurčené. To vyplývá z čl. 16.2.4. Všeobecných podmínek, který stanoví, že „*Banka odepisuje Prostředky z Účtu v souladu s Pokyny Klienta.*“ V části IV Vymezení pojmů je Pokyn definován takto: „*Pokyn znamená jednání Klienta ve vztahu k Bance, které není Pokynem ke smlouvě a které spočívá v nakládání s Prostředky (např. Platební příkaz) nebo jakýkoliv jiný úkon Klienta v souvislosti s poskytováním Bankovních služeb, který není Pokynem ke smlouvě.*“ Smluvní vztah mezi Navrhovatelem a Institucí je vztahem mezi uživatelem platebních služeb a poskytovatelem platebních služeb.

Účet, který Instituce pro Navrhovatele vede, je platebním účtem podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o platebním styku, neboť slouží k provádění platebních transakcí podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku bez dispozičních omezení, tj. ke vkladům na platební účet, výběrům z platebního účtu a převodům.

Podstatou sporu, předloženého Navrhovatelem, je to, že Instituce (poskytovatel platebních služeb ve smyslu zákona o finančním arbitrovi) neumožňuje vybrat nebo převést peněžní prostředky z platebního účtu Navrhovatele (uživatele platebních služeb ve smyslu zákona o finančním arbitrovi). Služba umožňující výběr hotovosti z platebního účtu vedeného poskytovatelem a provedení převodu peněžních prostředků z platebního účtu je podle § 3 odst. 1 písm. b) a c) zákona o platebním styku platební službou.

Na základě výše uvedeného finanční arbitr konstatuje, že je k rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí příslušný, neboť se jedná o spor mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 3 odst. 1 a 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

4. Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že Instituce mu neoprávněně blokuje veškeré peněžní prostředky na Účtu. Navrhovatel tvrdí, že blokace je způsobena tím, že Instituce nerespektuje rozsah zajištění stanovený v Usnesení o zajištění peněžních prostředků.

Navrhovatel tvrdí, že Usnesení o zajištění peněžních prostředků je nutno vykládat tak, že samotné zajištění se vztahuje pouze na částku 1.466,49 Kč a 91,80 eur a Instituce se tedy tím, že blokuje i peněžní prostředky na Účet dodatečně připsané, dopouští protiprávního jednání. Navrhovatel dále argumentuje tím, že Usnesení o zajištění peněžních prostředků je nedostatečně odůvodněno a spatřuje nezákonnost tohoto rozhodnutí.

Navrhovatel na podporu svého výkladu Usnesení o zajištění peněžních prostředků odkazuje na § 79a odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“): „...Zajištění se vztahuje na peněžní prostředky, které byly na účtu v okamžiku, v němž bylo bance doručeno rozhodnutí, až do výše částky uvedené v rozhodnutí o zajištění a jejího příslušenství. Převyšuje-li částka uvedená v rozhodnutí zůstatek peněžních prostředků na účtu, vztahuje se zajištění i na peněžní prostředky, které na účet dodatečně došly, a to do výše částky uvedené v rozhodnutí, včetně jejího příslušenství ...“

Navrhovatel dále argumentuje právním názorem v komentáři Šámal, P. a kol. Trestní řád I. § 1 až 156. Komentář. 7. vydání. Praha : C.H.Beck, 2013, kde: „Zajištění se vztahuje a) na peněžní prostředky, které byly na účtu v okamžiku, v němž bylo bance doručeno rozhodnutí, a to až do výše částky uvedené v rozhodnutí o zajištění a jejího příslušenství (úroků apod.); b) na peněžní prostředky, které na účet dodatečně došly, za podmínky že částka uvedená v rozhodnutí o zajištění převyšuje zůstatek peněžních prostředků na účtu v okamžiku, v němž bylo bance doručeno rozhodnutí, a to až do výše částky uvedené v rozhodnutí o zajištění a jejího příslušenství (úroků apod.); Rozhodující tedy je, jaká částka byla v rozhodnutí o zajištění uvedena, a nikoliv výslovné vyjádření, že zajištění se vztahuje i na peněžní prostředky dodatečně došlé na účet, byť takové vyjádření je z hlediska odstranění případných nejasností žádoucí.“

Navrhovatel tvrdí, že jeho jednatel ■ opakovaně vyzýval telefonicky i při osobní návštěvě na pobočce k vysvětlení důvodu zajištění všech peněžitých prostředků na Účtu, jakož i k odstranění tohoto protiprávního stavu, a že v reakci na toto Instituce omezila rozsah zajištění na částku stanovenou Usnesením o zajištění peněžních prostředků podle způsobu, jakým Navrhovatel rozsah zajištění vykládá. Navrhovatel začal svůj Účet opětovně používat a postupně byly na Účet připsány prostředky v celkové výši 20.023 Kč. Dne 27. 8. 2014 však při neúspěšné platbě platební kartou Navrhovatel zjistil, že jeho Účet je opět blokován, tuto situaci reklamoval telefonicky i osobně na pobočce, a poté mu Instituce umožnila vybrat 9.100 Kč v hotovosti. Dne 2. 9. 2014 však Instituce opět Účet blokovala v plném rozsahu a tento stav trvá.

6. Tvrzení Instituce

K předmětu sporu Instituce potvrzuje, že dne 9. 6. 2014 obdržela Usnesení o zajištění peněžních prostředků. Usnesení o zajištění peněžních prostředků zakazovalo na Účtu jakoukoli dispozici s peněžními prostředky „[v]e výši 1.466,49 Kč a 91,80 EUR, včetně peněžních prostředků na účet dodatečně připsaných.“ Instituce argumentuje, že vzhledem k formulaci výroku Usnesení o zajištění peněžních prostředků od 9. 6. 2014 blokuje finanční prostředky ve výši 1.466,49 Kč a 91,80 eur, včetně peněžních prostředků na účet dodatečně připsaných. Instituce namítá, že jí nepřísluší zkoumat zákonnost či nezákonnost rozhodnutí, které učinily orgány činné v trestním řízení.

V průběhu měsíce srpna 2014 připsala Instituce na Účet Navrhovatele několik plateb, neboť příchozí platby nebyly Usnesením o zajištění peněžních prostředků blokovány. Ke dvěma výběrům uskutečněným z Účtu Navrhovatele dne 1. 9. 2014 (výběr v hotovosti na pokladně pobočky ve výši 9.100 Kč a odchozí platba z Účtu Navrhovatele ve výši 1.158 Kč) došlo podle vyjádření Instituce chybou pracovníka Instituce, který zajištění na Účtu zrušil, aniž by řádně ověřil veškeré skutečnosti, a tím umožnil provést výše uvedené transakce.

Instituce odmítá, že by nesla odpovědnost za omezování Navrhovatele v jeho podnikatelské činnosti a působila Navrhovateli škodu z důvodu nemožnosti nakládat s peněžními prostředky na Účtu, neboť u měn euro a polský zlotý nebyl na Účtu Navrhovatele za měsíce červen až září 2014 žádný pohyb a u měny česká koruna byl v měsících červen až září 2014 pohyb zcela minimální, a to ve výši několika tisíc Kč.

Instituce je přesvědčena, že postupovala vůči Navrhovateli v souladu se zákonem i se smluvními podmínkami a že svým jednáním nezpůsobila Navrhovateli škodu. Požadavek Navrhovatele na uvolnění peněžních prostředků zajištěných na základě Usnesení o zajištění peněžních prostředků považuje Instituce za neoprávněný. Instituce navrhuje, aby finanční arbitr návrh proti Instituci zamítl.

K Navrhovatelem předložené listině „Aktuální blokace na účtu“ Instituce uvádí, že „jednotlivé částky zobrazují postup interního útvaru banky, který se zabývá zablokováním a odblokováním účtů klientů, kdy tento útvary pod vlivem dopisu Navrhovatele „Výzva k nápravě pochybení“ unáhleně zareagoval a začal činit kroky k odblokování účtu Navrhovatele, přičemž ale tento postup byl interní kontrolou zachycen. K reálnému odblokování účtu tedy nedošlo, o čemž svědčí i přehled zamítnutých plateb a karetních transakcí.“

Instituce uvádí, že blokace Účtu trvá kontinuálně od 9. 6. 2014 až dosud (z vyjádření ze dne 4. 2. 2015 – pozn. finančního arbitra), s výjimkou krátkodobého odblokování dne 1. 9. 2014.

K oznámení blokace Navrhovateli Instituce namítá, že právní úprava jí neumožňuje informovat Navrhovatele před provedením blokace a po provedení blokace je klient o této skutečnosti informován prostřednictvím elektronického bankovníctví.

7. Dokazování a hodnocení důkazů

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Podle § 12 odst. 3 zákona

o finančním arbitrovi není finanční arbitr vázán návrhem a aktivně opatřuje důkazy; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné důkazy.

Předmětem projednávaného sporu je blokace Účtu pro odchozí platební transakce, která spočívá v tom, že Instituce odmítá provádět platební příkazy Navrhovatele.

Finanční arbitr bere za prokázané, že Navrhovatel zadal:

- 1) s použitím aplikace internetového bankovníctví:
 - a. dne 5. 6. 2014 platební příkaz na částku 1.237 Kč;
 - b. dne 11. 6. 2014 platební příkaz na částku 91 eur;
 - c. dne 28. 8. 2014 platební příkaz na částku 1.158 Kč;
 - d. dne 1. 9. 2014 platební příkaz na částku 20.032 Kč.

- 2) s použitím platební karty č. ■ (skutečnost, že platební karta ■ je platební kartou Navrhovatele vyplývá z výpisu z Účtu za měsíc červen 2014; dne 2. 6. 2014 provedl Navrhovatel transakci platební kartou č. ■ na částku ve výši 390.52 Kč.):
 - a. dne 27. 8. 2014 v 08:52:53 hod. platební příkaz na částku 10.600 Kč;
 - b. dne 28. 8. 2014 v 09:00:58 hod. platební příkaz na částku 5.000 Kč;
 - c. dne 2. 9.2014 v 10:18:31 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - d. dne 9. 9. 2014 v 18:19:14 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - e. dne 14. 9. 2014 v 09:18:30 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - f. dne 24. 9. 2014 v 15:17:10 hod. platební příkaz na částku 7.000 Kč;
 - g. dne 2. 10. 2014 v 10:18:17 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - h. dne 9. 10. 2014 10:18:26 hod na platební příkaz částku 19 amerických dolarů;
 - i. dne 14. 10. 2014 v 09:18:12 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - j. dne 21. 10. 2014 v 09:18:02 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - k. dne 2. 11. 2014 v 09:18:08 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - l. dne 9. 11. 2014 v 09:18:17 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - m. dne 16. 11. 2014 v 09:18:33 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - n. dne 23. 11. 2014 v 09:18:33 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - o. dne 2. 12. 2014 v 09:17:48 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - p. dne 9. 12. 2014 v 09:17:58 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - q. dne 16. 12. 2014 v 09:17:54 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - r. dne 23. 12. 2014 v 09:17:56 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů;
 - s. dne 30. 12. 2014 v 08:17:44 hod. platební příkaz na částku 19 amerických dolarů.

Finanční arbitr dále má za prokázané, že Instituce všechny výše uvedené platební příkazy Navrhovatele odmítla provést.

Finančního arbitr bere dále ze snímku z aplikace elektronického bankovníctví Navrhovatele o aktuálních blokadách na Účtu (dále jen „Aktuální blokace na Účtu“) za prokázané, že:

1. ode dne 9. 6. 2014 do dne 21. 8. 2014 Instituce blokovala Účet do částky 9 999 999 999,00 Kč;
2. ode dne 22. 8. 2014 do dne 1. 9. 2014 Instituce blokovala Účet do částky 0,49 Kč (*důvod výše této blokace není znám, neboť nemá podložení v Usnesení o zajištění peněžních prostředků; zde uvedená výše zajištění je též v rozporu se skutečností, že z dalších důkazů vyplývá, že 28. 8. 2014 Instituce odmítla provést platební příkaz na částku 1.158 Kč, dne 27. 8. 2014 v 8:52:53 hod. Instituce odmítla provést karetní transakci na částku*

10.600 Kč a dne 28. 8. 2014 v 9:00:58 hod. na částku 5.000 Kč - pozn. finančního arbitra);

3. ode dne 2. 9. 2014 Instituce Účet blokuje do částky 9 999 999 999,00 Kč.

Finanční arbitr má rovněž za prokázané, že Instituce obdržela Usnesení o zajištění peněžních prostředků, ve kterém bylo stanoveno, že „Podle ustanovení § 79a odst. 1 trestního řádu se zajišťují po předchozím souhlasu státního zástupce peněžní prostředky na účtu banky Raiffeisenbank a.s., IČ 49240901, se sídlem HVĚZDOVA 1716, 140 00 PRAHA, č. ú. ■■■, na jméno ■■■, ve výši 1.466, 49 Kč a 91,80 EUR, včetně peněžních prostředků na účet dodatečně připsaných neboť zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že peněžní prostředky na účtu banky jsou výnosem z trestné činnosti. Okamžikem doručení tohoto usnesení se zakazuje jakákoliv dispozice s peněžními prostředky, které se na účtu nacházejí, až do výše zajištění, s výjimkou výkonu rozhodnutí. Na úhradu pohledávek, které jsou předmětem výkonu soudního nebo správního rozhodnutí se přednostně použijí peněžní prostředky nedotčené rozhodnutím o zajištění. S peněžními prostředky, na které se vztahuje rozhodnutí o zajištění, lze v rámci výkonu rozhodnutí nakládat v přípravném řízení jen po předchozím souhlasu státního zástupce, to neplatí, je-li výkon rozhodnutí prováděn k uspokojení pohledávky státu. Dále se ukládá bezodkladně informovat orgán činný v trestním řízení, který rozhodnutí vydal, o každé dispozici se zajištěnými prostředky na účtu i o nařízení výkonu rozhodnutí.“

Z předloženého Usnesení o zajištění peněžních prostředků finanční arbitr čte, že:

1. předmětem zajištění mají být peněžní prostředky na Účtu, který Instituce vede pro Navrhovatele;
2. rozsah zajištění (výše zajištění) dosahuje konkrétní částky prostředků, které byly na Účtu v době jeho vydání a současně slovy vyjádřenou maximální výši prostředků, které mají být zajištěny, pokud budou na Účet připsány s tím, že zajištění se vztahuje na peněžní prostředky bez omezení jejich celkové výše
3. je zakázána jakákoliv dispozice s peněžními prostředky, které se na účtu nacházejí, až do výše zajištění;
4. příchozí platby nejsou blokovány.

Zajištění peněžních prostředků je nutno chápat ve smyslu zákona o platebním styku jako odmítnutí Instituce provést platební příkaz Navrhovatele. Ustanovení § 105 odst. 1 věty druhé zákona o platebním styku stanoví, že „Poskytovatel je povinen odmítnout provedení platebního příkazu, stanoví-li tak jiný právní předpis.“

Ustanovení § 79a odst. 2 trestního řádu, tedy jiný právní předpis ve smyslu § 105 odst. 1 zákona o platebním styku, mimo jiné stanoví, že „... Nestanoví-li orgán činný v trestním řízení uvedený v odstavci 1 jinak, zakáže se okamžikem doručení rozhodnutí jakákoliv dispozice s peněžními prostředky, které se na účtu nacházejí, až do výše zajištění, s výjimkou výkonu rozhodnutí...“

Instituce je v tomto případě tedy podle § 105 odst. 1 věty druhé zákona o platebním styku povinna odmítnout provedení platebních příkazů na převod nebo výběr prostředků z Účtu na základě Usnesení o zajištění peněžních prostředků.

Z výše uvedeného má finanční arbitr za prokázané, že pokud Instituce Usnesení o zajištění peněžních prostředků interpretovala způsobem, že má povinnost zajistit veškeré peněžní prostředky, které na Účtu byly ke dni 9. 6. 2014, a dále má zajistit veškeré peněžních prostředky,

kteřé v budoucnosti na Účet dojdou, interpretovala si Instituce Usnesení o zajištění peněžních prostředků v souladu s obecnými metodami výkladu právního textu.

Finanční arbitr současně připouští, že stanovení rozsahu zajištění v Usnesení o zajištění peněžních prostředků vyvolává možné rozpory s dikcí ustanovení § 79a odst. 2 trestního řádu a že v praxi je spíše obvyklé, že orgán činný v trestním řízení odhadne výši možné škody (lze jí nadhodnotit) a podle toho je stanoven rozsah zajištění (viz např. rozhodnutí Ústavního soudu I. ÚS 3135/13 ze dne 11. 12. 2013), než že by nebyl stanoven limit zajištění, jak je to v tomto případě.

Bez ohledu shora uvedené, Instituci a ani finančnímu arbitrovi nepřisluší posuzovat věčné náležitosti rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení, které bylo vydáno orgánem příslušným podle zákona a které splňuje formální náležitosti, a to z hlediska jeho možného rozporu s § 79a odst. 2 trestního řádu.

Instituce byla a je povinna jednat podle Usnesení o zajištění peněžních prostředků bez ohledu na jeho možný rozpor s § 79a odst. 2 trestního řádu. Stejně tak je finanční arbitr Usnesením o zajištění peněžních prostředků vázán, neboť podle § 57 odst. 3 správního řádu „*Rozhodnutím příslušného orgánu o předběžné otázce, které je pravomocné, popřípadě předběžně vykonatelné, je správní orgán vázán*“. Podle § 140 odst. 2 trestního řádu „*Usnesení je vykonatelné, i když dosud nenabýlo právní moci, jestliže zákon proti němu sice připouští stížnost, avšak nepřiznává jí odkladný účinek*.“ Podle § 141 odst. 4 trestního řádu „*Stížnost má odkladný účinek, jen kde to zákon výslovně stanoví*.“ § 79a trestního řádu nestanoví, že by stížnost proti usnesení o zajištění peněžních prostředků na účtu u banky měla odkladný účinek, tudíž odkladný účinek nemá a Usnesení o zajištění peněžních prostředků je předběžně vykonatelné.

8. K výroku nálezu

Proti případnému rozporu Usnesení o zajištění peněžních prostředků s § 79a odst. 2 trestního řádu se musí bránit Navrhovatel pouze a jen způsobem a prostředky podle trestního řádu. Pokud bude Usnesení o zajištění peněžních prostředků zrušeno soudem podle § 149 trestního řádu, případně státním zástupcem v rámci dozoru státního zástupce podle § 174 odst. 2 písm. e) trestního řádu, pak má Navrhovatel zákonný podklad pro řízení o náhradě škody způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, nikoli však proti Instituci.

Požadavek Navrhovatele na náhradu nákladů řízení nemá oporu v zákoně, neboť § 18 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi stanoví, že „*[K]aždý účastník řízení nese své náklady řízení sám, s výjimkou nákladů tlumočení podle § 13, které nese instituce*.“

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

P o u č e n í :

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 19. 2. 2015

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr